

Rådsrekommendation om rökfria miljöer

Socialdepartementet

2009-09-21

Dokumentbeteckning

11533/09

Förslag till rådsrekommendation om rökfria miljöer 11533/09 SAN 183 SOC
414 EU-kommissionen (2009) 328 slutlig

EU-kommissionen har till förslaget bifogat en konsekvensbedömning som återfinns i dokument ST 11533/09 ADD 3 SAN 183 SOC 414

Sammanfattning

Medlemsstaterna rekommenderas att genomföra innebörden av artikel 8 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll, om skydd för exponering av tobaksrök., vilket innebär att varje part ska besluta om, genomföra och främja åtgärder som ger skydd mot exponering för tobaksrök på arbetsplatser och inomhus, allmänna transportmedel, offentliga platser inomhus och i förekommande fall andra offentliga platser.

Regeringen är övergripande positiv till förslaget och till att EU-kommissionen har funnit ett sätt att hantera såväl arbetsmiljö- som folkhälsofrågorna.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Bakgrunden till förslaget om rådsrekommendation för rökfria miljöer är ett offentligt samråd av EU-kommissionens meddelande Rökfritt Europa som genomfördes under våren 2007. EPSCO-rådets (Rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) efterföljande diskussion visade att det fanns stöd bland MS för att på EU-nivå arbeta med

frågorna, men att medlemsstaterna i rådet då framhöll att lagstiftning är en nationell fråga. EU-kommissionen har därefter gett besked att frågan om arbetsmiljö ska behandlas inom arbetsmiljöområdet inom ramen för den sociala dialogen.

För de frågor som inte är arbetsmiljöfrågor har EU-kommissionen aviserat att man avser gå fram med en rådsrekommendation.

I det offentliga samrådet uttryckte regeringen stöd för att man på EU-nivå ska arbeta med frågan, men framhöll att området inte är en fråga för lagstiftning på EU-nivå. Rådsrekommendationer används på områden där EU:s institutioner inte kan besluta rättsakter.

1.2 Förslagets innehåll

Rådsrekommendationen är förhållandevis kort i sin operativa del. Till den har EU-kommissionen fogat 24 betänkandesatser, och en bilaga. I bilagan har EU-kommissionen infogat de icke-bindande riktlinjerna till WHO:s ramkonvention om tobakskontroll och dess artikel 8 som avser rökfria miljöer.

I den operativa delen finns ett avsnitt som riktar sig till medlemsstaterna punkt 1–9 samt ett avsnitt som riktar sig till EU-kommissionen punkt 1.

Rekommendationer till MS

Artikel 1 Vad gäller uppmaningarna som riktar sig till medlemsstaterna så uppmanas MS att genomföra innebörden av artikel 8 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll inom 5 år från ratificeringen av konventionen för den enskilda MS eller inom 3 år från antagandet av denna rådsrekommendation.

Artikel 2 - att utveckla och/eller stärka strategier och åtgärder för att minska exponering för passiv rökning för barn och unga,

Artikel 3 - att komplettera rökfrihetspolitik med andra åtgärder som kan inkludera;

a) - åtgärder för att erbjuda tobaksavvänjning i enlighet med artikel 14 i FCTC

b) - genomföra kombinerade varningstexter och informera om tobakens hälsorisker m.m.

4) att utveckla och uppdatera m.m. nationella strategier för att försäkra ett skydd från passiv rökning,

5) Erbjuder goda verktyg för att genomföra de ovan nämnda strategierna i 4)

6) Att informera EU-kommissionen vem som är national focal point för tobakskontroll m.m.

2009/10:FPM6

7) Samarbeta mellan sig själva och med EU-kommissionen för att utveckla en sammanhängande ramverk av definitioner, riktmärken och indikatorer för att genomföra denna rekommendation,

8) Övervaka och utvärdera effektiviteten av politik och åtgärder genom att använda de ovan nämnda indikatorerna,

9) Informera EU-kommissionen om lagstiftnings- och andra åtgärder som har tagits med anledning av denna rekommendation och om resultatet av övervakningen av utvärderingen.

EU-kommissionen inbjuds slutligen att rapportera om genomförandet, och effekten av de föreslagna åtgärderna baserad på information från medlemsstaterna.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

I tobakslagen (1993:581) regleras vilka miljöer där det är förbjudet att röka. I tobakslagen regleras också arbetsgivarens ansvar för rökning på arbetsplatsen. Förslaget till rådsrekommendation kräver inte några ändringar av tobakslagen.

Sverige anslöt sig till WHO:s ramkonvention i juli 2005, efter beslut av riksdagen (prop. 2004/05:118).

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget förväntas inte få konsekvenser på statsbudgeten eller EU:s budget.

För svensk del täcker förslaget in det samarbete som finns på eu-nivå.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen är övergripande positiv till förslaget och till att EU-kommissionen har funnit ett sätt att hantera såväl arbetsmiljö- som folkhälsofrågorna. Det är dock viktigt att respektera internationella avtal och medlemsländernas rätt att utforma nationell lagstiftning.

Förslaget har behandlats vid två tillfällen under juli månad, varav det första huvudsakligen utgjorde en presentation av förslaget.

Det framkom inga öppet deklarerade ståndpunkter från medlemsstaterna vid denna beredning. Vid beredningen av grönboken och den efterföljande debatten i EPSCO-rådet. Rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor, i juni 2007 ställde sig Rådet bakom förslaget att man på EU-nivå arbetar med frågan om rökfria miljöer, men att lagstiftning förblir en nationell fråga.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Det aktuella förslaget kommer från EU-kommissionen. Europaparlamentet har erbjudits att yttra sig om det aktuella förslaget, men deras yttrande hade den 18 september 2009 ännu inte inkommit. Europaparlamentet har utsett en rapportör i frågan.

Det är oklart om EUs ekonomiska och social kommitté, samt Regionkommittén avser att yttra sig i frågan.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Det aktuella förslaget har inte remitterats. Däremot remitterade regeringen grönboken om Rökfria miljöer som utgör underlag till det aktuella förslaget.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rättslig grund för förslaget är artikel 152 i EG-fördraget. Beslutsförfarandet är kvalificerad majoritet i ministerrådet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

EU-kommissionen menar att avsikten med förslaget är att bidra till genomförandet av kraven enligt fördragets artikel 3(1)(p) och 152) samt artikel 137 avseende skydd för hälsan för arbetstagare. Vidare argumenterar EU-kommissionen att gemenskapen, som en part till WHO:s ramkonvention om tobakskontroll (FCTC), har förbundit sig att vidta åtgärder avseende rökfria miljöer. EU-kommissionen anför vidare, att mot bakgrund av att alla

medlemsstater utom en har ratificerat konventionen så är de bundna till samma åtagande som gemenskapen. EU-kommissionen framhåller att ett initiativ på EU-nivå kan stödja genomförandet av medlemsstater och EUs internationella åtagande. EU-kommissionen menar att även om rådsrekommendationen har snävare omfattning än de icke-bindande riktlinjer som utvecklats till artikel 8 i FCTC så kan en rådsrekommendation bistå medlemsstater att vidta striktare åtgärder.

EU-kommissionen anför vidare att olika nationella lagstiftningar resulterar i stora skillnader mellan skyddet av hälsa i medlemsstaterna. Med tanke på hälsoriskerna av passiv rökning anför EU-kommissionen att det då uppstår skillnader mellan hälsostatus i olika länder som vore möjlig att förebygga. EU-kommissionen menar att dessa nationella skillnader kan ha en negativ gränsöverskridande effekt, särskilt vad gäller arbetstagares skydd av hälsan. Olika nationella regleringar kan också orsaka ojämlika villkor för aktörer i de olika medlemsstaterna.

Regeringen har i sitt svar på den grönbok som EU-kommissionen skickade ställt sig bakom analysen vad gäller hälsoeffekter av passiv rökning liksom att det är angeläget att EU arbetar med området. Vad gäller relationen till WHO:s ramkonvention om tobakskontroll är det troligt att ett initiativ på EU-nivå kan stödja nationellt genomförande av den globala konventionen, men det är inte nödvändigt.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Regeringen avser inte att remittera förslaget till rådsrekommendation, då grönboken som utgör underlag för EU-kommissionens förslag remitterades till ett stort antal remissinstanser.

Behandlingen i rådsarbetsgruppen har inletts, dokumentet behandlats vid två tillfällen under juli månad, ett tillfälle i september.

Europaparlamentet har av rådet erbjudits att yttra sig, men ingen information finns ännu om beredningen. En rapportör har utsetts för ärendet.

Det svenska ordförandeskapet planerar för beslut vid Rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 1 december 2009.

4.2 Fackuttryck/termer

-

